

MI MLADI BORCI

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJAŠTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJAŠKA 16 DIN, NEDIJAŠKA 26 DIN, PODPORNNA VSAJ 30 DIN. — POSAMEZNA ŠTEVILKA 75 PAR — UREDNIŠTVO IN UPRAVA V LJUBLJANI V STRELIŠKI ULICI 12/II. — ČEKOVNI RAČ. ŠT. 16.078.

LETO I.

LJUBLJANA, PETEK, 19. MARCA 1937.

ŠTEV. 27.

Pojdite k Jožefu!

Tesar Jožef obhaja svoj veliki dan. Ne mogočen vladar, ne milijonar, ne slaven učejak, ampak tesar Jožef iz Nazareta, ki sta mu bili žuljavi roki in čisto srce edino bogastvo. Njemu je Bog izročil dva največja zaklada: deviško čisto Bogorodico in svojega Sina Jezusa. In tesar Jožef ju je čuval, kakor je bila božja volja.

Nič ni godrnjal, ko je moral z Marijo, kateri so se dopolnili dnevi, iskati zatočišča v pastirski votlini. Nič ni dvomil, da je nebogljeno Dete, ki ga je Devica položila v jaslje, božji Sin. Nič se ni obotavljal, ko mu je angel v spanju ukazal, naj vzame dete in njegovo mater in beži v Egipt pred krvoločnim Herodom. Potem se je tesar Jožef naselil z detetom in njegovo materjo v Nazaretu in naprej vršil božjo voljo. Njegova čista in ponižna duša je bdela nad najčistejšo Devico, njegove žuljave roke so v trudu in znoju preživljale Sina božjega, ki je bil tesarju Jožefu pokoren in je napredoval v modrosti in starosti in milosti.

Tega tesarja Jožefa je papež Pij IX. postavil za varuha vesoljne Cerkve. Kakor je čuval nad Marijo in njenim božjim Sinom, tako bdi nad Cerkvijo ter jo varuje zmot in nasprotovanja.

Današnji čas je strašno mrzel in ves v materijo zakopan. Ali ne sije tesar Jožef iz Nazareta s svojo revščino in pokorščino, s čistostjo in ponižnostjo kakor svetilnik v naše dni?

V letih stiske so prišli Egipčani k faraonu prosit pomoči. To je bilo takrat, ko je bil egiptovski Jožef — predpodoba rednika Jezusovega — visoko povišan. A faraon jim je dejal: »Pojdite k Jožefu in karkoli vam poreče, storite!« (1 Moz 41, 55).

P o j d i t e k J o ž e f u ! Tako kličemo tudi mi ljudem dvajsetega stoletja.

Pojdite k tesarju Jožefu, da vam pokaže, kako ničevno je vse zemeljsko bogastvo!

Pojdite k Jožefu, ki si želite svobode in samostojnosti, da vas nauči pokorščine, po kateri boste postali svobodni!

Pojdite k Jožefu, ki v uživanju in veseljačenju iščete smisel življenja! On vas bo učil čistosti in odpovedi, v katerih je sreča in mir.

Pojdite k Jožefu in, kar vam poreče, storite! Potem se bo vaš pogled obrnil kvišku in našel izhod iz labirinta tega sveta, našel pot k ljubezni, k ljubezni!

Delo za božje kraljestvo je vedno uspešno, tudi kadar ne doseže vidnega uspeha: uspešno, ker storimo svojo dolžnost. (Thallier de Poudreville.)

»Ponujena bratska roka« - tudi v Ameriki

PRILIZOVANJE KOMUNISTOV

Kolumbovi vitezi, mogočna organizacija ameriških katoličanov, so naznanili vrsto zborovanj proti komunizmu.

Tajništvo komunističnega odbora v New Havenu je nato poslalo predsedstvu Kolumbovih vitezov pismo, ki kaže presenetljivo duševno sorodnost z manifestom francoske komunistične stranke, ki smo ga prinesli na strani 87. v 21. številki.

V tem pismu se trdi, da »morajo komunisti in katoličani, kakor vsi napredni ljudje, nastopati skupaj«. Dalje izraža njihovo zanimanje za boj vitezov in zatrjuje prijateljstvo in spoštovanje komunistov do katoličanov, omenja ameriško načelo o svobodi vere ter svari katoličane pred reakcijo v Španiji!

Pismo obžaluje nezaupanje komunistov do vitezov, pa tudi nerazumevanje katoličanov za namene komunistov; zaključuje pa s prošnjo, da se naj zatorej povabi na vsako zborovanje Kolumbovih vitezov zastopnik komunistov, da jim bo razlagal komunistični program in bi tako prišlo do medsebojnega sporazuma.

RESNIČNE NAMERE KOMUNISTOV

To pismo je bilo pisano prav ob času brezbožniškega kongresa v Moskvi in ta istočasnost je zelo značilna. Kongresu brezbožnikov je služilo za osnovo lansko poročilo žida Gubelmann-Jaroslavskega o uspehih protiverskega dela in o načelih, ki komuniste pri tem delu vodijo.

To pismo so Kolumbovi vitezi sedaj objavili, da razkrinkajo neiskrenost komunistov.

Vredno je, da navedemo iz njega nekaj najznačilnejših mest.

»Naš boj proti veri se načelno razlikuje od boja, ki so ga vodila razna protiverska društva in razne struje. Tudi se naš boj razlikuje od odkritega protiverskega boja francoskih enciklopedistov, ki so predhodniki sedanjega brezboštva.«

»Revolucionarna stranka proletarijata, ki se bori za komunizem, se mora nujno boriti proti veri in Cerkvi, ki zastrupljata in zamračujeta vest delavcev.«

»Boljševiška stranka,« nadaljuje žid Gubelmann-Jaroslavski, »ne računa vere za popolnoma zasebno zadevo posameznih članov stranke.«

»V prvih letih je propaganda stranke in komunistične mladine mogla ugotoviti velikanske uspehe za osvoboditev delavskih mas od vere. Toda ne smemo pozabiti, da so v naši deželi še milijoni delavskih oseb, ki nanje še vedno vpli-

vajo ostanki njihovih verskih predsodkov in se še niso osvobodili vpliva verske ideologije in cerkvenih organizacij.«

»Vojna proti ostankom vere v zavesti ljudi še dolgo ni končana. Da bo imela še večji uspeh, je potrebna še mnogo večja organizacija dela nas brezbožnikov.«

»Imamo skupine brezbožne mladine, ki štejejo približno dva milijona članov. Te so silno važne za brezbožno propagando v šolah, ker se je pokazalo starejše učiteljsko osebje taki propagandi sovražno.«

»Dosegli smo torej mnogo uspehov, toda to nas ne sme uspavati. Pozabiti ne smemo, da je v Rusiji še mnogo verskih občin... Te občine še predstavljajo neko moč. Boj torej še ni končan. Nasprotno zahteva ponovnega močnejšega dela.«

»Ponosni smo, da smo očistili našo lepo socialistično domovino močvirja praznovernosti, nevednosti, vere, ki je duhovni alkohol za ljudi. **Prepričani smo, da bomo znali očistiti tega strupa vso zemljo.** Naša vojska je podrejena temu velikemu cilju.«

ODGOVOR KOLUMBOVIH VITEZOV

Ko to vemo, moremo popolnoma razumeti odgovor Kolumbovih vitezov miroljubnemu boljševiškem tajništvu. Čudili bi se, če bi bili Kolumbovi vitezi tako malo poučeni o komunističnem programu, kot si je to mislil komunistični tajnik. Navedimo nekaj mest iz njihovega odgovora!

»Delovanje komunistov ne le v Rusiji, ampak tudi v Mehiki in Španiji kaže, da je povsod tam, kjerkoli so si komunisti priborili vpliv, prišlo do pobijanja katoličanov, duhovnikov in laikov; do uničenja in zaplenitve cerkvenega imetja in do takih zakonov, ki izvrševanje verskega življenja onemogočajo pod smrtno nevarnostjo. Ne prilizujte se, ker vas katoličani ne bomo nikdar imeli za prijatelje in branitelje verske svobode.«

»Vi govorite o španski reakciji,« nadaljuje odgovor, »toda če iščete največjega sovražnika katoličanov, ga boste vedno našli v komunizmu.«

»Če komunisti trdijo, da iščejo samo zdravila za socialno in gospodarsko bedo sveta, jim odgovarjamo: Mi tudi! Toda načini so tako različni, da je nemogoče, da bi katoličan postal komunist, kakor voda ne more biti istočasno topla in mrzla. Komunisti naj bodo prepričani, da o naravi in ciljih komunizma sploh ni nobenega nesporazumljenja, vsaj pri katoličanih ne!«

UMSKA LENOBA

KAJ PRAVIJO O LENOBI

Lenoba je na slabem glasu...

Franklin je primerja z rjo, ki mnogo bolj izniči kakor delo. Drugje izjavlja, da se lenuh prav tako težko pokoncu drži kakor prazna vreča.

Neki ladijski poveljnik je svoji posadki vedno ponavljal, da je tisti, ki nič ne dela, vedno blizu tega, da bi slabo delal, ker lenuh da ni drugače kakor hudodelec na razpoloženju.

Stari so naredili iz lenobe zločin proti državi. Pregovor ji pravi: »mati vseh pregreh«, in teologija uči, da je eden glavnih grehov.

NJENE OBLIKE PRI DIJAKIH

Med poukom je lenuh raztresen, zasanjan, pasiven, naslonjen na svojo klopi; ne dela si beležk, ne vprašuje, splošno ne ve, za kaj gre, in čaka samo zvonjenja, ki bo napravilo konec njegovi muki...

Pri učenju se mu ne da začeti; pozablja, da je začetek več kot polovica vsega dela (Aristotel). Prvih 10 minut se vprašuje, ali bi šel na delo; naslednjih deset pa, kje naj začne. Končno se odloči za to, kar mu najbolj ugaja. Včasih se pojavi težkoča, in namesto da bi jo premagal, popusti pa se obrne k drugemu delu, o katerem misli, da bo lažje.

Je pristaš tistega »približno« pri lekcijah in »bo že« pri nalogah. Dve knjigi sta mu strašni: slovar in slovnica. Če si ni na jasnem, raje ugiba namesto, da bi jo pogledal ali vprašal. Ne zdi se mu vredno lepo ali čitljivo pisati. S pikami in vsem, kar se tiče oblikovne strani naloge, je popolnoma sprt.

Če bere, bere zaradi zgodbe in še to površno. Ni zmožen, da bi si iz čitva delal beležke, še manj pa, da bi sam kaj sestavljal in pisal.

Svoje naloge kar na hitro zmaši, srečen, da lahko postavi piko na konec šepavih stavkov, nerodno obesnih drug na drugega.

POGLED V BODOČNOST

Če se za nekaj zares zavzameš, končaš igraje. Saj se celo razveseliš, kakor nad borbo, v kateri si gotov zmage. In to je toliko lepše, čim težje je.

Gorje pa onim, ki svojih sil ne urijo! Navadijo se malomarnosti in volja jim oslabi. Pridejo namreč v tako stanje, da jim vsaka najmanjša težava vzame pogum; ti so v vsakem boju že v naprej premagani. Od njih ni ničesar upati ne za ljudi, ne za Boga.

Umrli bodo, ne da bi bili živeli. Ti pa prosil Boga, da bi te delo vselej navdušilo!

(Méditations J. E. C.)

Ivan Grozni, Peter Veliki, Stalin...

Trinajst smrtni obsodb je bilo nedavno izvršenih v Moskvi. Svetovno javno mnenje stoji brez glave pred to dramo in je ne more razvozlati.

Koliko protislovij: država, ki ravna z ljudmi, ki so pred nekaj leti prav to državo ustanovili in jo organizirali, kot z razbojniki, izdajalci, požigalci, lažniki in sleparji; sodišče, kjer obtoženci v obtoževanju samih sebe prekosijo državno tožilstvo; vladavina, ki pravi, da je demokracija, pa se izvaja z najbolj despotičnimi sredstvi; svetovna boljševiška revolucija, ki pošilja v smrt najbolj zaslužene boljševike; pozivanje na Leninovo tradicijo v trenutku, ko mora Leninova stara garda na morišče!

Zaman se trudi razum, da bi te dogodke doumel. Zdi se, da se je pojavila neka nova sila, tako samovoljna, tako tuja, tako brutalna, da pred njo razum umaga in se vdaš čustvom, ki človeka prevzamejo pred krutostjo usode. Prisiljeni smo priznati, da vladajo v življenju in zgodovini sile, ki so nam v svoji slepi brutalnosti nerazumljive. Neke temna moč, ki se javlja z bliskovitostjo nepričakovanega kometa, odmotava pred našimi očmi svoje skrivnosti. Proces trockistov pomeni z vsem, kar se nanj nanaša, sunek iracionalnosti v rusko revolucijo, in ta sunek je zbehal naivno buržujsko, ki misli, da je v svojem brezdelnem lagodju za vedno varno, medtem ko se morda v resnici probujajo razdiralne sile.

Vtis, ki ga je povzročil moskovski proces, je najbrž v Rusiji manjši kot v inozemstvu. Kajti v tej deželi, ki je poznala toliko samodržcev, Stalin ne predstavlja nič novega.

IVAN GROZNI

OPRIČNIKI — ČEKA IVANA GROZNEGA

Spomin na slavnega Ivana, ki mu je zgodovina dala ime Grozni, še ni zamrl. Življenje tega kneza, ki je v šestnajstem stoletju vsilil svojo oblast upornemu plemstvu, ima mnogo potez, ki čudno osvetljujejo sodobne dogodke. Ključevski piše o njem, da je bil nezaupljiv in vedno razdražen, prepričan, da je stalno obdan od sovražnikov. Bil je navenjen, da je vedno prežal iz zasede, kakor da bi bival v mreži nezadovoljstva in spletk, iz katerih se ne more rešiti. Da bi si ohranil svojo diktatorsko vsemočnost nad bojarji, čeprav so ti imeli zasluge za krono ter so s svojo zvestobo pomagali utrditi cesarsko oblast, je ustanovil »Opričino«. »Ta organizacija, nekaj popolnoma novega v moskovski tradiciji, je imela političen

cilj. In ta cilj je bil, izkoreniniti duha revolucije, ki je v Rusiji, zlasti med bojarji, zmeraj tiel. Opričina je bila neke vrste policija, ki je imela nalogo, da zasleduje vsak zločin izdajstva. Sestavljalo jo je 1000 mož (pozneje 6000), in ti so tvorili neko gardo, ki je morala odkriti in zadušiti vsako zaroto, javno ali tajno, v notranjosti države.

Opričniki so nosili posebno uniformo ter imeli kot znak pasjo glavo in metlo, ki je visela ob sedlu. Pasja glava je simbolizirala čuječnost, metla čiščenje. Temna uniforma kakor tudi strašni posel sta dala tej »Čeki« šestnajstega stoletja ime »gosta tema«. Opričniki so imeli posebne predpravice, tvorili so pravo državo v državi. Svojemu gospodarju so se zavezali s strašno prisego. Prisegli so, da ne bodo poznali več ne prijateljev, ne bratov, ne sorodnikov in da bodo služili edinele carju. Pri prisegi so poljubili križ.

IVANOVA — VERSKA GOREČNOST

Ivana je v njegovem delu vodila neka verska vna. Svojevtrsten samostan v mrkem gozdu v okolici Moskve je služil njemu in najzloglasnejšim razbojnikom njegove Opričine za bivališče. Car sam je bil opat; imenoval je tudi patra ekonoma, svojim vojakom pa je velel, da so hodili okrog v meniški obleki. Zgodaj zjutraj je šel v kor, nato je pel jutranjice s carjevičem in s svojimi nenavadnimi menihi. Kadar je molil, je po ruski navadi s čelom bil ob tla, a tako silovito, da se mu je čisto dolgo poznalo na obrazu. Medtem ko so se njegovi veseli menihi mastili pri počrtiji, jim je on čital iz cerkvenih očetvi. Sam je jedel posebej, po jedi pa navadno prisostvoval teološkim disputacijam z istim užitek kom kakor mučenju osumljenih. (Prim. Waliszewski, Ivan Grozni.)

Procesov, kakršni so danes procesi trockistov, torej tudi v šestnajstem stoletju v Rusiji ni manjkalo. Do podrobnosti spominjajo na današnje postopanje.

DOBER ZACETEK — SLAB KONEC

Začetek Ivanovega vladanja je bil dober. In to, kar je ustvaril na tako brutalen način, bi bil lahko storil mirno in tako bi bil svoje reforme ustabil. A neizmernost ruskih planjav jezdeca očara: ne zadovolji se z mirnim korakom, ampak požene svojega konja v skok, kakor da bi upal, da bo tam na koncu dohitel neskončnost.

(Nadaljevanje sledi.)

Kako vzgajajo komunisti

Nekemu angleškemu protestantskemu duhovniku se je posrečilo vtihotapiti se v skrivno komunistično šolo. Poslal je pismo londonskemu dnevniku »Times«, kjer sporoča, kakšen je »pouk« v tej šoli. Učitelj dokazuje, da se je treba zlasti zoper krščansko vero z vsemi pomočki bojevati. Da bi dal učenecem takoj praktično navodilo za ta boj, takoj po uri veli, naj korakajo mimo križa in ga zasramujejo!! Na koncu pisma pastor poziva vso angleško javnost, naj poizveduje za temi skrivnimi šolami in jih naznanja oblastem, da prepreči strašno opustošenje otroških duš. — Bomo videli, kaj bo iz te mladine.

Španske volitve

Gil Robles pravi v londonskem »Universe«, da je dobila pri zadnjih španskih volitvah desnica 400.000 glasov več kot levica, da pa se je levica polastila volilnega materiala v okrajih Coruña, Pontevedra, Lugo, Caceres, Cordoba in Sevilla in si »naredila« večino, in da je nato

zbornica protipostavno razveljavila volivne rezultate v Cunci, Granadi, Salamanki in Burgosu. Tako je dobila levica ono »impozantno« večino. — Od nastopa levičarske vlade do izbruha revolucije je bilo v Španiji od rdečih požganih 84 cerkva, 4 tiskarne, 36 političnih central, 92 privatnih hiš, umorjenih 256 ljudi, vse brez vsakršnega kaznovanja ali zasledovanja krivcev. V istem času je bilo zaprtih 800 katoliških zavodov in šol.

Roman o alcazarskih junakih

Nedavno je izšla v Švici v založbi Otto Walter AG. Olten aktualna knjiga dr. Rudolfa Timmermansa »Alcazarski junaki«. Delo je literarna kritika vsega evropskega tiska soglasno hvalila. Samo Hitlerjeva Nemčija je knjigo v svojih mejah prepovedala, da ne bi njeni podaniki zvedeli, da so se alcazarski heroji borili z mečem in molitvijo. Knjiga je izšla v nakladi 20.000 izvodov in je bila v petih tednih razprodana. Francoski prevod je priredil univerzitetni profesor dr. Mar-

cel Pobé, za prevod se je tudi že pogodila velika poljska založba, prevodi na druge jezike se pripravljajo.

V uvodu pravi pisatelj: »Knjigo sem pisal tem raje, ker mi je dala priložnost, da sem pokazal človeško veličino in veličino španskega naroda, ki se je pokazala v toliki meri pri branilcih Alcazarja.« Tako je dobil edinstveni boj ob obrambi Alcazarja pred velikansko premočjo sovražnika dostojen in navdušujoč spomenik.

Sugeriranje revolucije

V Ameriki niso čudaške protestantske sekte nič posebnega. Toda seкта »Jahvejevi pričevalci«, je vzbudila pozornost, ker jo je doletel — kakor se vse zdi — upravičen sum, da se za njenim zmešanim naukom in njenim čudaštvom skriva — komunistična propaganda. Člani te sekte spretno izrabljajo nezadovoljstvo in gospodarski nered in ob vsaki priložnosti prerokujejo svetovno revolucijo, v kateri bo Bog po komunistih in anarhistih kaznoval organizirano cerkev in kapital. Take njihove prerokbe na praznovorne Američane precej vplivajo in utrjujejo prepričanje, da je svetovna revolucija neizogibna.

Tudi pri nas skušajo vcepiti isto prepričanje, da je svetovna revolucija nekaj neizogibnega, samo da tega ne delajo na tak ameriški način. Se pač prilagode.

DELAVNOST ŽESISTOV V FRANCJI

Ob priliki Zveznega sveta francoske mladinske KA je tudi njena dijaška organizacija podala obračun o svojem delovanju. Po sedemletnem obstanku ga more s ponosom objaviti.

ORGANIZACIJA

L. 1930 so francoski žesisti imeli kakih 30 odsekov po raznih krajih Francije. Danes imajo 312 delavnih odsekov; 250 pa je takih, ki že precej redno delujejo. Razen tega vzdržuje glavno tajništvo zvezo s številnimi dijaki, ki so pripravljene ustanoviti nove odseke po raznih krajih takoj, ko bodo dopustile krajevne razmere.

Za enotnost odsekovnega delovanja skrbi 20 dobro organiziranih višjih edinic, ki podpirajo odseke in nadzorujejo njihovo delo. V zadnjem času je bilo 18 takih edinic na novo ustanovljenih, v bližnji bodočnosti bo organiziranih še 13.

Organizacija žesistov šteje že skoro 20.000 članov, od katerih jih je 4000 prisostvovalo lansko leto ob binokostih proslavi 40 letnice ACJF.

TISK

Vzporedno s članstvom napredujejo tudi žesistovski listi. L. 1930 je znašala naklada lista »Appel«, ki je namenjen za vse dijake, le 1000 izvodov, danes ima že 5000 naročnikov po vsej Franciji. List »Jeunes équipes« (za meščanske šole), ki je začel izhajati v oktobru 1935, ima naklado 6000 in »Chantiers« izhaja v 2000 izvodih. Končno »Messages aux militants de la JEC« (list pa odbornike in borce)

je narasel od l. 1930 od 700 na 6000 izvodov.

GLAVNO TAJNIŠTVO

V Parizu ima sedež glavno tajništvo. Delo, ka ga opravlja, ni lahko. Delati mora načrte za propagando, načrte za študijske tečaje, urejati liste, vzdrževati zveze s podzvezami in s samostojnimi odseki. Če premislimo, da nodijo obiskovat odseke izven Pariza ne nastavljeni, ampak dijaki, ki morajo tudi zase skrbeti, za svojo vzgojo v društvu in za svoj šolski študij, potem si moremo predstavljati, kako važno in težko delo vršijo.

Treba je bilo misliti na to, da se zunaj Pariza vzgoje sposobni voditelji. Zato prirejajo vsako leto v ta namen tečaje ob velikih počitnicah. Obenem počasi pa vztrajno skrbne za vzgojo borcev po odsekih.

NAČIN DELA

»Osvojitev mase, pokristjanjevanje družbe se je vedno izvršilo po malih otokih krščanstva, po delovanju nekaj oseb, ki so postale kvas v testu.«

Žesizem uresničuje to načelo in vzgaja v odsekih delovne borce. Za vzgojo borcev prireja številne duhovne obnove, duhovne vaje in razna zborovanja.

Žesizem se s svojimi uspehi ne baha. Raje govori o svojih nepopolnostih kot o svojem napredovanju in svojih zmagah. Zavest lastne nepopolnosti in pa kritični duh, ki je v voditeljih, obetata še večjih uspehov na poti do cilja, ki je temu gibanju postavljen.

Dvojna poročila

Pred leti so časopisi poročali:

V Ameriki sežigajo pšenico ali pa jo mečejo v morje, vagon za vagonom. Mleko izlivajo v reke, hektoliter za hektolitrom...

Zadnja leta pa takole:

V Ameriki vlada strašna suša. Rodovitno zemljo zasiplje pesek. Stotisoče glav živine so poklali, ker zanj ni bilo hrane. Orkan se je razdijal, reke so prestopile bregove in zalile cvetoča naselja in podno zemljo. Škoda gre v milijarde...

Kaj, če je med obojimi vzročna zveza? — Bodimo uverjeni, da je tudi v dvajsetem stoletju Bog še vedno vladar sveta! Njegova previdnost tudi naše dni ureja vse tako kakor je najbolj prav.

Odpadi od vere v Nemčiji

Leta 1919. je izstopilo iz katoliške Cerkve v Nemčiji 33.842 (t. j. 1,6 na 1000), iz protestantizma pa 229.778 ljudi. Leta 1930. jih je izstopilo iz katoliške Cerkve 52.594 (t. j. 2,6 na 1000), iz protestantizma pa 215.160. Kot pa poroča januaraska številka »Akademische Bonifatius - Korrespondenz« je izstopilo lani iz katoliške vere okrog 70.000 Nemcev. Število torej narašča. — K temu pridodajmo, da so katoliški Nemci mislili, da zanje K. A. ni potrebna!

Odg. urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (J. Prešern, Ljubljana). Tiska Misijonska tiskarna, Groblje-Domžale (Jože Godina).